

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 5/2011
14.1.2011

Asia Virantoimituksesta pidättämistä koskeva oikaisuvaatimus

Muutoksenhakija

A

Virasto Vankeinhoitolaitos/Vankila

Päätös, johon on haettu oikaisua

Vankilan johtaja on 13.9.2010 päättänyt pidättää vartija A:n virantoimituksesta valtion virkamieslain 40 §:n 2 momentin 1 kohdan nojalla.

Päätöksen selostusosassa on kerrottu A:n tulleen sunnuntaina 5.9.2010 kello 8.15 työpaikalleen päihtyneenä omalla autollaan. Rattijuopumusepäilyn vuoksi paikalle kutsutun poliisin tekemän puhalluskokeen mukaan A:n veren alkoholipitoisuus oli 2 promillea.

Päätöksen perusteluissa on todettu, että alkoholin vaikutuksen alaisena töihin tulo ei ole valtion virkamieslain 14 §:n 2 momentissa säädetyn virkamiehen käyttäytymisvaatimuksen mukaista käyttäytymistä varsinkaan, kun A työskentelee niin sanotulla eristysosastolla, johon tuodaan varsin usein nimenomaan päihtyneitä vankeja. Tällaisessa tilanteessa henkilökunnan päihtymys on varsin raskauttava seikka. Lisäksi rattijuopumuksesta saattaa seurata jopa vankeusrangaistus, ja tämä on vielä todennäköisempää, jos kyseessä on törkeä rattijuopumus niin kuin alustavasti näyttää. A:n teko on jo sinällään erityisen painava syy virkasuhteen irtisanomiseen, mutta asian poliisitutkinnan ja veri-

näyteselvitysten ollessa vielä kesken irtisanominen ei tässä vaiheessa tule kyseeseen.

Oikaisuvaatimus

A on vaatinut vankilan johtajan päätöksen kumoamista.

Virkamies voidaan lain mukaan pidättää virantoimituksesta tutkinnan ajaksi, sen turvaamiseksi. A ei vaikeuta eikä voikaan vaikeuttaa asian tutkintaa, koska tutkinta, puhalluskoe ja verikoe, on jo suoritettu. Julkinen luottamus viranomaistoimintaan ei vaarannu, koska asia ei ole tullut yleiseen tietoon. A:n edellytykset hoitaa virkaansa eivät ole vaarantuneet. Rattijuopumuksesta ja törkeästä rattijuopumuksesta rangaistuksena voi olla myös sakko. Epäilty rikos ei ole niin vakava, että sen perusteella A:n virkasuhde voitaisiin purkaa.

Mitä tulee mahdolliseen virkasuhteen irtisanomiseen, A on syyttömyysoletelman mukaisesti syytön siihen, asti kunnes tuomioistuim toisin päättää. Virantoimituksesta pidättäminen ei voi olla rangaistus.

Vastine ja selitykset

Vankilan johtaja on vastineessaan todennut, että poliisilaitokselta 5.10.2010 saadun tiedon mukaan A:sta osoitetut verikokeet antavat aiheen epäillä häntä törkeästä rattijuopumuksesta. A:n veren alkoholipitoisuus ajon aikana on laboratoriolausunnon mukaan ollut vähintään 1,8 promillea. Vankila on korkean turvallisuustason suljettu vankila. A:n toimipaikka on eräs vankilan eristysosastoista. Osastolle tuodaan muun muassa vangit, jotka päihtymyksen tai muun vastaavan syyn vuoksi pidetään erillään muista vangeista vankeuslain 15 luvun 14 §:n nojalla ja vangit, jotka suorittavat yksinäisrangaistusta. Tällaisella osastolla työskentelevältä vaaditaan erityistä valppautta jo työturvallisuussyistä. Sellaista tilannetta ei saa syntyä, jossa virkamiehen tai vangin turvallisuus vaarantuu virkamiehen päihtymyksen vuoksi tai jossa itsensä päihdyttämisestä yksinäisrangaistusta suorittava vanki havaitsee henkilökunnan olevan päihtynyt. Päihtymys työpaikalla ja sen lisäksi esiin tullut rikosepäily ovat omiaan vähentämään virkamiehen luotettavuutta työnantajan ja mahdollisesti myös vangin näkökulmasta.

A on vastaselityksessään todennut, että päihtyneenä työpaikalle saapumisesta kului aikaa poliisille soittamiseen vain kymmenen minuuttia. Tuona aikana A haki päivystyksestä avaimet ja meni osastolle, jossa hän ei ehtinyt olemaan muutamaa minuuttia kauempaa ennen poistumistaan. A ei ehtinyt toimimaan virkatehtävissään, eikä hän siten vaarantanut itsensä ja työtoveriensa työturvallisuutta tai vankien turvallisuutta. Yksikään vanki ei nähnyt häntä päihtyneenä. Rikosepäilyllä ja sen edellyttämällä tutkimuksilla ei ole näytetty olevan vaikutusta A:n virkatehtävien hoitoon. A:n rikos on tapahtunut vapaa-ajalla, eikä se ole kohdistunut työnantajaan, vankeihin tai työtovereihin. A ei ole esimiesasemassa. Virantoimituksesta pidättäminen ei ole oikeassa suhteessa A:n menettelyyn.

Virkamieslautakunnan ratkaisu ja perustelut

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 40 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan virkamies voidaan pidättää virantoimituksesta rikossyytteen ja sen edellyttämien tutkimusten ajaksi, jos näillä voi olla vaikutusta virkamiehen edellytyksiin hoitaa tehtäväänsä.

Saman pykälän 4 momentin mukaan virantoimituksesta pidättämisestä päättäneen viranomaisen tulee seurata virantoimituksesta pidättämisen perusteita ja olosuhteiden muututtua tarvittaessa tehdä asiassa uusi päätös. Virantoimituksesta pidättämisen jatkaminen tulee ottaa viipymättä ratkaistavaksi virkamiehen sitä vaatiessa.

Saman lain 14 §:n 2 momentin mukaan virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Asiakirjoista ilmenevä selvitys

A saapui 5.9.2010 omalla autollaan virkapaikalleen vankilaan vahvasti päihtyneenä. Muiden virkamiesten havaittua A:n päihtymyksen häntä pyydettiin poistumaan vankiosastolta, ja päivystävä rikosseuraamusesimies pyysi poliisia selvittämään asiaa. Paikalle saapuneet poliisimiehet suorittivat A:lle puhalluskokeen ja veivät hänet sitten tutkimuksiin. Vireillä olevassa rikosasiassa A:ta epäillään törkeästä rattijuopumuksesta. Laboratoriolausunnon mukaan A:n verenalkoholipitoisuus ajon jälkeen on ollut vähintään 1,8 promillea.

Oikaisuvaatimuksen kohteena olevan vankilanjohtajan päätöksen mukaan työnantaja on joutunut aikaisemmin puuttumaan A:n alkoholinkäyttöön muutamana kerran ja hänet on 4.12.2002 ohjattu ottamaan yhteyttä työterveyshuoltoon alkoholinkäyttönsä takia.

Asiassa esitetty selvitys ja johtopäätös

A:n esiintyminen työpaikalla alkoholin vaikutuksen alaisena ei asiassa esitetyn selvityksen mukaan ole rikostutkinnan kohteena, eikä virkamieslautakunta tämän vuoksi ole ottanut sitä huomioon arvioidessaan sitä, onko A:n pidättämiselle virantoimituksesta ollut lainmukaiset perusteet.

Esitutkinnassa ja asiassa muutoin ilmenneen perusteella ollut todennäköistä syytä epäillä A:n syylistyneen törkeään rattijuopumukseen tullessaan omalla autolla virkapaikalleen 5.9.2010. A työskentelee vanginvartijana tehtävissä, joiden hoitaminen alkoholin vaikutuksen alaisena voi vakavasti vaarantaa työturvallisuutta ja vankilan järjestystä. Epäily juuri ennen työvuoron alkua tehdystä törkeästä rattijuopumuksesta on tämän vuoksi omiaan vakavasti heikentämään luottamusta A:n virkatehtävien hoidon asianmukaisuuteen. Epäiltyä rikosta koskevilla tutkimuksilla ja niiden perusteella mahdollisesti nostettavalla syytteellä voi näissä olosuhteissa olla vaikutusta A:n edellytyksiin hoitaa tehtäväänsä. Sillä seikalla, ettei A voi vaikeuttaa rikoksen tutkintaa, ei ole

asiassa ratkaisevaa merkitystä, koska virantoimituksesta pidättäminen voi tulla kyseeseen muulloinkin kuin virkamiehen yrittäessä vaikeuttaa rikoksen tutkintaa.

Virantoimituksesta pidättämisestä päätettäessä voidaan syyttömyysolettaman estämättä arvioida epäillyn rikoksen vakavuutta siinä tarkoituksessa, onko rikossyytteellä ja sen edellyttämällä tutkimuksella vaikutusta virkamiehen edellytyksiin hoitaa tehtäväänsä. Tällainen kannanotto rikosepäilyyn ei merkitse virkamiehen toteamista syylliseksi tutkittavaan rikokseen.

Vankilan johtajalla on siten ollut lailliset perusteet vartija A:n pidättämiselle virantoimituksesta. Vankilan johtajan päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Päätös

Virkamieslautakunta hylkää oikaisuvaatimuksen.

Sovelletut lainkohdat

Valtion virkamieslaki 14 § 2 momentti sekä 40 § 2 momentti 1 kohta ja 4 momentti

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Jussi-Pekka Lajunen

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Kulla, Paanetoja, Äijälä, Isomäki, A. Nieminen, M. Nieminen, Komulainen ja Keturi.